

TRİGONOMETRİ – 2

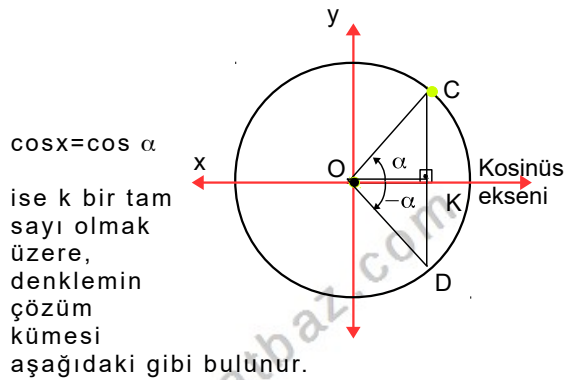
TRİGONOMETRİK DENKLEMLER

TRİGONOMETRİK DENKLEMLER

İçinde bilinmeyenin trigonometrik fonksiyonları bulunan, bilinmeyenin bazı değerleri için doğru olan eşitliklere, trigonometrik denklem denir. Denklemi sağlayan değerlere, denklemin kökleri; köklerin oluşturduğu kümeye de çözüm kümesi denir. Çözüm kümesini bulmak için yapılan işlemlere de denklemi çözmeye denir.

A) $\cos(x)=\cos \alpha$ DENKLEMİNİN ÇÖZÜMÜ

Birim çember üzerinde standart pozisyonda α radyanlık yayın bitim noktası C, $-\alpha$ radyanlık yayın bitim noktası D olsun. Şekli inceleyiniz.

$$\mathcal{C} = \{x: x = \alpha + k.2\pi \text{ veya } x = -\alpha + k.2\pi \}$$

GENEL OLARAK

$$\cos(f(x)) = \cos(g(x)) \rightarrow \begin{cases} f(x) = g(x) + k.2\pi \\ f(x) = -g(x) + k.2\pi \end{cases}$$

Örnek...1 :

$\cos(4x-60) = \cos(2x)$
denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

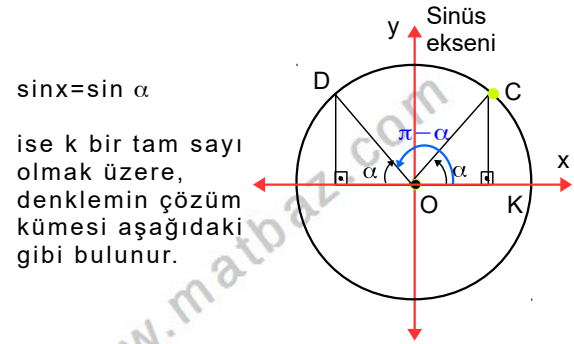
Örnek...2 :

$$\cos(2x+40) = \frac{-\sqrt{3}}{2}$$

denkleminin çözüm kümesini bulunuz

B) $\sin(x)=\sin \alpha$ DENKLEMİNİN ÇÖZÜMÜ

Birim çember üzerinde standart pozisyonda α radyanlık yayın bitim noktası C, $\pi-\alpha$ radyanlık yayın bitim noktası D olsun. Şekli inceleyiniz.

$$\mathcal{C} = \{x: x = \alpha + k.2\pi \text{ veya } x = \pi - \alpha + k.2\pi \}$$

GENEL OLARAK

$$\sin(f(x)) = \sin(g(x)) \rightarrow \begin{cases} f(x) = g(x) + k.2\pi \\ f(x) = \pi - g(x) + k.2\pi \end{cases}$$

Örnek...3 :

$\sin(5x-120) = \frac{\sqrt{3}}{2}$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz

TRİGONOMETRİ – 2

TRİGONOMETRİK DENKLEMLER

Örnek...4 :

$\sin(6x-40) = \cos(2x+20)$
denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

Örnek...5 :

$\sin(2x+40) = -\sin x$
denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

Örnek...6 :

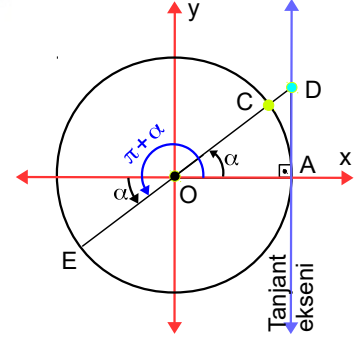
$\sin(x) = -1$
denkleminin $(0, 360)$ aralığında kaç farklı çözümü vardır?

C) $\tan(x) = \tan \alpha$ DENKLEMİNİN ÇÖZÜMÜ

Birim çember üzerinde standart pozisyonda α radyanlık yayın bitim noktası C, $\pi + \alpha$ radyanlık yayın bitim noktası E olsun. $x=1$ doğrusuna tanjant eksenini dendiğini öğrenmiştik. Orijinden ve C (ve E) noktasından geçen doğrunun tanjant eksenini kestiği nokta D olsun. İnceleyiniz.

$$\tan x = \tan \alpha$$

ise k bir tam sayı olmak üzere

$$\mathcal{C} = \{x : x = \alpha + k \cdot \pi \}$$

GENEL OLARAK

$$\tan(f(x)) = \tan(g(x)) \rightarrow f(x) = g(x) + k \cdot \pi$$

Örnek...7 :

$\tan(x) = \sqrt{3}$
denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

Örnek...8 :

$\tan(5x-20^\circ) = \tan(3x+30^\circ)$
denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

TRİGONOMETRİ – 2

TRİGONOMETRİK DENKLEMLER

D) $\cot(x)=\cot\alpha$ DENKLEMİNİN ÇÖZÜMÜ

$\cot x = \cot \alpha$ ise k bir tam sayı olmak üzere

$$\mathcal{C} = \{x: x = \alpha + k \cdot \pi\}$$

GENEL OLARAK

$$\cot(f(x)) = \cot(g(x)) \rightarrow f(x) = g(x) + k \cdot \pi$$

Örnek...9 :

$\cot(3x) = -1$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz

Örnek...10 :

$\cot(3x) = \tan(2x)$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz

Örnek...11 :

$\tan 2x + \frac{\sqrt{2} - 2\sin 2x}{\cos 2x} = 1$ denkleminin $(0, 90)$ arasındaki çözümünü kaçtır?

Örnek...12 :

$\tan x + \cot x = 4\cos 2x$ denklemini sağlayan x in pozitif en küçük değeri kaçtır?

Örnek...13 :

$2\cos x < \cot x$ eşitsizliğinin $(0, 90)$ aralığında çözüm kümesini bulunuz

TRİGONOMETRİ – 2

TRİGONOMETRİK DENKLEMLER

$a \cdot b \neq 0, a, b \in \mathbb{R}$ olmak üzere $a \sin x + b \cos x = c$ biçimindeki denklemlere klasik denklemler denir. Bu denklemler b ye bölünüp $\frac{a}{b} \sin x + \cos x = \frac{c}{b}$ biçimine getirildikten sonra ($\cos x$ katsayısı 1 yapıldıktan sonra) $\tan(\theta) = \frac{a}{b}$ dönüşü ile beraber yay toplam fark bağıntıları kullanılarak çözülür.

Uyarı $f(x) = m \sin x + n \cos x$ fonksiyonu x in gerçek sayı değerleri için $[-\sqrt{m^2+n^2}, \sqrt{m^2+n^2}]$ aralığında değerler alır

Örnek...14 :

$\sqrt{2} \sin x + \sqrt{3} \cos x = 3$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz.

Örnek...15 :

$\sqrt{3} \sin x + \cos x = \sqrt{2}$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz.

Örnek...16 :

$3 \sin x + 4 \cos x = 5$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz.

$f(\sin x, \cos x) = 0$ denkleminde $\sin x$ ve $\cos x$ ifadelerinin dereceleri eşitse bu tür denklemlere homojen trigonometrik denklemler denir. Bu tür denklemlerde eşitliğin her iki yanını $\cos x$ in uygun kuvvetine bölünerek cebirsel hale getirilebilir

Örnek...17 :

$\sin^2 x - 2 \cos x \cdot \sin x - 8 \cos^2 x = 0$ olduğuna göre $\tan x$ değeri kaçta eşit olabilir?

Örnek...18 :

$\sin^2 x + (\sqrt{3} + 1) \cos x \cdot \sin x + \sqrt{3} \cos^2 x = 0$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz.

TRİGONOMETRİ – 2

TRİGONOMETRİK DENKLEMLER

DEĞERLENDİRME

1) $\cos^2 2x - \sin^2 2x = \sin x$ denkleminin $(0, 180)$ arasında kaç kökü vardır?

2) $\tan(4x - 20) \cdot \tan(2x) = 1$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

3) $\sec x = 2$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

4) $2\cos^2 x - 3\cos x - 2 = 0$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

5) $\cos^2 x - \sin^2 x = 2\sin 2x - \cos 2x$ denkleminin çözüm kümesini bulunuz?

6) $\sin x - \tan 60 \cdot \cos x = 1$ denkleminin en küçük kökü kaçtır?

7) $\sin x + \cos x = 1$ denkleminin kökler toplamı kaçtır?

8) $\frac{1}{1 - \cos x} + \frac{1}{1 + \cos x} = \frac{4}{3}$ denkleminin $(0, 500)$ aralığında kaç kökü vardır?

9) $\cos^3 x + 2\sin^3 x = 3\cos x \sin^2 x$ denklemini sağlayan dar açı kaç derecedir?

10) $a \cdot \sin x + b \cdot \cos x = c$ denkleminin çözüm kümesinin boş olmaması için a , b ve c arasında hangi bağıntı olmalıdır?